

Danielsen
Ungdomsskole Haugesund

Handlingsplan mot mobbing

Lovverket

Arbeidet mot mobbing har sin forankring i lovverket. Opplæringsloven kapittel 9A omhandler elevene sitt skolemiljø.

§9A-2 sier noe om retten til et trygt og godt skolemiljø:

§ 9a-2:

Alle elever har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§9A-3 sier noe om nulltoleranse og systematisk arbeid:

§9A-3:

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

§9A-4 sier noe om aktivitetsplikten til skolen:

§9A-4:

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå:

- A) Kva problem tiltaka skal løyse*
- B) Kva tiltak skolen har planlagt*
- C) Når tiltaka skal gjennomførast*
- D) Kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka*
- E) Når tiltaka skal evaluerast*

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§9A-5 sier noe om at skolen har en skjerpet aktivitetsplikt dersom en ansatt ved skolen krenker en elev:

§9A-5:

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6 sier noe om hva som kan skje hvis foreldrene mener at skolen ikke oppfyller sin aktivitetsplikt:

§9A-6:

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.

Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.

Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Fylkesmannen meiner må til for å greie ut saka. Fylkesmannen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Fylkesmannen si saksbehandling.

Kjem Fylkesmannen til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Fylkesmannen vedta kva skolen skal gjere for å sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og Fylkesmannen skal følge opp saka. Fylkesmannen kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 9 A-12.

Avgjerda til Fylkesmannen er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

Skolens rolle for å iverksette tiltak mot mobbing knyttes til forvaltningsloven. Det vil si at det er klagerett på de tiltak skolen iverksetter.

Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Målsetting

Kortsiktig mål: Det skal være null-toleranse for mobbing. Målet for det nærmeste året er å redusere prosenten av elevene som i spørreundersøkelsen, svarte at de ble mobbet.

Langsiktig mål: Det overordnede og langsiktige målet er en skole der mobbing ikke forekommer.

Hva er mobbing?

Det er viktig at alle jobber ut fra samme forståelse om hva mobbing er: Olweus bruker begrepet slik:

”En person er mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger og over en viss tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere andre personer. En negativ handling er noe en gjør med hensikt for å skade en annen. Det kan være ord, som når man truer, håner eller sier stygge ting som den andre ikke liker å høre. Det kan være håndfast, når en person slår, skubber, sparker, klyper eller holder noen fast mot hans eller hennes vilje. Det er ikke mobbing når to jevnbyrdige personer krangler eller slåss, det må være en viss ubalanse i styrkeforholdet. Offeret har ikke så lett for å forsvare seg. En annen form for mobbing er den indirekte – offeret blir fryst ut av kameratflokkene, det blir satt ut rykter og bakvaskelser som gjør det vanskelig å få venner igjen. Da går det på selvtilliten løs.”

Der er viktig at begge typer mobbing blir tatt like alvorlig. Den direkte mobbingen er lettere for en utenforstående å se. Den indirekte mobbingen er mye vanskeligere å få øye på, samt at elevene ofte ikke har den samme forståelse av at dette faktisk også er mobbing.

Forbyggende tiltak

Det viktigste tiltak mot mobbing er å ha et skolemiljø hvor alle parter i dette miljøet ser på mobbing som uakseptabelt. Lærere og elever ved skolen er opptatt av å skape et trygt og positivt miljø.

Av aktuelle tiltak kan nevnes:

- gode og klare regler for basisgruppene
- årlig gjennomgang av ordensregler
- årlig gjennomgang av handlingsplanen mot mobbing
- å jobbe godt og målrettet med miljøet i basisgruppen
- sosialt skapende aktiviteter
- aktivt tilsyn i friminuttene
- vennskapsbasisgrupper ved skolestart

Avdekking av mobbing

Alle parter i skolemiljøet må ha som grunnholdning at man vil mobbingen til livs. Derfor er det viktig at alle parter varsler når de oppdager mobbing. Av konkrete tiltak for å avdekke mobbing, kan nevnes:

- Årlig undersøkelse om mobbing
- Elevsamtalen – eleven skal alltid spørres om han/hun opplever mobbing
- Foreldresamtalen – temaet skal alltid tas opp
- Den ansatte har plikt til å gripe inn og varsle kontaktlærer ved avdekking av mobbing.
- Gode tilsynsrutiner.
- Foreldre kontakter skolen via kontaktlærer

Når elev/foreldre ber om tiltak som angår det psykososiale miljøet (f.eks krenkende atferd), gjør skolen enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Elever/foreldre er kjent med klageretten når skolen ikke handler etter at man har bedt om tiltak angående psykososialt miljø.

Tiltak ved mobbing

Ved avdekking av mobbing er skolen pliktig til å sette inn tiltak. Konkrete tiltak kan være:

- Innhente informasjon fra de som antas å ha relevante opplysninger, for eksempel kontaktlærer, lærere, andre ansatte, elever, foresatte.
- Samtale med mobbeoffer
- Samtale med mobber. Dersom flere mobbere er involvert i saken, tas individuelle samtaler
- Foresatte til mobbeoffer informeres umiddelbart etter første møte med offeret. Når det gjelder foresatte til mobber(ne), bør disse også informeres raskt, men det vurderes i det enkelte tilfelle når det skal skje

Dersom mobbesaken ikke tar slutt, er disse sanksjonsalternativene overfor mobberen aktuelle:

- friminutt på ordinære tidspunkter med egen voksenperson
- ikke friminutt sammen med de andre
- mobberen må være på eget rom i friminuttene
- møte mellom mobber, egne og offerets foresatte sammen med kontaktlæreren og administrasjonen
- skifte av basisgruppe i en periode
- bortvisning, jf. Opplæringsloven § 2-10 og Friskolelova § 3-10

Informasjon om handlingsplanen

Handlingsplanen må gjøres godt kjent for alle parter i skolen.

- Alle foresatte og nyansatte ved skolen får ved skolestart første år utdelt handlingsplanen
- Kontaktlærer har ansvar for å dele ut handlingsplanen til elever som starter etter dette
- Alle hjem får ny handlingsplan når det foretas en større oppdatering
- Handlingsplanen skal være tilgjengelig for ansatte/foreldre på skolens nettside
- Hver høst informeres det om handlingsplanen på foreldremøtet
- Kontaktlærer går gjennom handlingsplanen i sin basisgruppe hver høst
- FAU gjør seg kjent med handlingsplanen hver høst.

Oppdatering av handlingsplanen

Det ligger til rektor å gjennomføre oppdateringer av handlingsplanen.